

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban

2026.05.13.

Az elmúlt egy hétben eleinte folytatódott a száraz, meleg időjárás, majd egy frontnak köszönhetően néhány fokot csökkent a hőmérséklet és intenzív légmozgás kíséretében a csapadék is megérkezett. A mintegy 3-4 nap alatt lehullott 3,0-26,0 miliméternyi eső heterogén területi eloszlással érkezett, a Dunántúlon és az északi országrészben nagyobb, az Alföldön kisebb mennyiségben. Az utolsó pillanatban érkező eső továbbra sem oldotta meg az ország nagy részén megnyugtatóan az aszályhelyzetet, inkább csak valamelyest mérsékelte azt. Az esős napok következtében emelkedett a páratartalom (75 % fölé) és a levélnedvesség értékek is 3-17 óra közé gyarapodtak. Ezek a körülmények már kedvező feltételeket teremtettek a kórokozók aktivizálódásához (az esősebb területeken), különösen ha számításba vesszük a növekvő hőmérsékleti értékeket is (átlag hőmérséklet: 15-19 °C). A napi hőingás továbbra is jelentős mértékben jelentkezett, nem volt ritka a +1-6 °C minimum mellett a 24,0-28,0 °C maximum hőmérséklet sem.

GABONAFÉLÉK

A gabonafélékben egyelőre változatlan a növényegészségügyi helyzet a kórokozók tekintetében. Ez sajnos nem lesz sokáig így, mert a helyenként lehullott nagyobb mennyiségű csapadék és a felázott talajok hatására emelkedett a páratartalom így a sűrű állományokban számíthatunk a lisztharmat és a levéltetveségek (szeptória, pirenofóra) felfelé terjedésére. Míg az őszi árpa esetében a kalászvédelem a legtöbb területen elvégzésre került, addig a kalászhányás kezdetén (Alföldön már virágzás kezdetén) lévő **őszi búzában a kalászvédelem megkezdése javasolt!**

A **vetésfehérítő bogarak** a párásabb körülmények között kissé felélénkültek. Több táblán figyelhetők meg a **fiatal L1-L2-es lárvák** (1. fotó) és egyelőre alacsony szintű hámozgatásuk a leveleken. A populáció nagysága lényegesen kisebb a kezdetben betelepült egyedszámnál (6-14 db imágó/10 hcs és 5-12 db lárva/10 hcs), de góc-szerű fellépésükre mindenütt számíthatunk. Az állománykezelések előtt célszerű bejárni a táblák több pontját.

1. fotó: Fiatal vetésfehérítő lárvák őszi árpán (Fotó: Tüh A. -2026.05.08)

Őszi búzában a **levéltetvek** egyes egyedei, legfeljebb kisebb kolóniái szaporodtak fel és a **poloskák** is előfordulása is alacsony szintű (2-4 db imágó/10 hcs).

REPCE

Repcében a **repcefénybogarak** és a **repcebecő-ormányos** egyedszáma tovább csökkent. A fénybogarak kártételi jelentősége már minimális. A lehullott csapadék miatt a **betegségek** (fómás, szklerotíniás, alternáriás betegségek) **fertőzési nyomása** a következő napokban **emelkedni fog**, különösen ha újabb (az előrejelzések szerint) esőt kapnak az állományok.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

A kukorica és napraforgó állományokban a **barkók** kártétele nem erősödött, legtöbbször maradt a tábla szegélyeken. A **sároshátú bogár** kártétele az alföldi területeken gyakori. A táblák ellenőrzése javasolt. A lehullott csapadék a kis növények fejlődéséhez jól jött, ezzel együtt sajnos a gyomnövények kelését is elősegíti majd. Több táblán tapasztalható a T4-es magról kelő egy-és kétszikű növények (pl. muhar-fajok, libatop, disznóparéj-félék, selyemmályva) kelése, fejlődésük a napokban várhatóan felgyorsul.

A szikleveles napraforgó és szögcsíra állapotú, 1-3 leveles kukorica állományokat a **varjak** és a **galambok** továbbra is látogatják (2-3-4-5. fotó). Azokon a területeken ahol a kártétel megelőzése céljából nem történt csávázás, a táblák ellenőrzése, esetleg vadriasztó készítménnyel történő kezelése javasolt!

2-3. fotó: Varjak kártétele napraforgóban (Fotó: TühA. 2026.05.08.)

4-5. fotó: Örvös galamb és varjak kelő kukorica táblán (Fotó: TühA. 2026.05.08.)

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Csonthéjasokban (egy-egy kertben) újabb, kisebb mértékű tünetei jelentek meg a **tafrinás levélfodrosodásnak**, de a szárazság miatt az ország nagy részén csupán a korábbi fertőzés nyomai láthatók. Ennek következtében a korábban fertőzött lomb deformálódása, hullása mostanra intenzívvé vált a beteg fákon. Az őszibarack lombzatán megjelentek a **sztigminás levéllyukacsosodás** tünetei (6. fotó).

6. fotó: Sztigminás levéllyukacsosodás tünetei őszibarackon (Fotó: Pintér Imre)

A gyümölcsmolyok közül a **szilvamoly** és a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, csökkenő intenzitású. Ahol még nem tették, a védekezés javasolt! A **poloskaszagú darazsak** imágóinak száma észlelési szintűre csökkent, ellenben a gyümölcsben fejlődő lárvák kártétele következtében megkezdődött és **tömeggé vált a károsított gyümölcsök hullása** (7-8-9. fotó)!

7-8. fotó: Poloskaszagú darazsak kártétele szilván és körtén (Fotó: Tüh A. 2026.05.10.)

9. fotó: Poloskaszagú darazsak kártétele nyomán lehullott szilva a fa alatt (Fotó: Tüh A. 2026.05.10.)

Cseresznyében a **fekete cseresznye levéltetű** szaporodása lassú, de folyamatos, egyelőre csak mérsékelt a fertőzés. Megjelentek azonban a **cseresznyelég** első egyedei a csapdákbán, így a korai fajták esetén a sárgalapok kihelyezése és a védekezésre felkészülés javasolt.

Almában a mérséklődő **levélpirosító almalevéltetű** kártétele mellett láthatóvá váltak és kissé növekedtek a **szürke-és zöld almalevéltetű kis telepei**. A levéltetvek folyamatos megfigyelése javasolt, mert meleg, párás körülmények között felszaporodásuk várható! A **vértetvek** szaporodása is lendületet vett, egy-egy gyümölcsösben újabb és újabb kis vértetű telepek alakultak ki a lombzatban. Az **almamoly** rajzása folytatódott az elmúlt időszakban de az egyedszám a legtöbb ültetvényben alacsony szintű. Tovább csökkent az **almalevél-aknázómoly**, az **almalevél-sátorosmoly** és az **almalevél-törpemoly** imágóinak száma, és valamivel kevesebb volt az elmúlt héten a **lombosfa-fehérmoly** fogás is a csapdákbán.

Az **almafa lisztharmat** tünetei csak a korábban is fertőzött ültetvényekben erősödtek (védekezés hiányában), a csapadékos, párás napok most már inkább a **varasodás** számára kedveztek. Érzékeny fajtákban **megjelentek a varasodás levél tünetei** (10. fotó), melyek további terjedésére számíthatunk a következő napok időjárás előrejelzése alapján (hétfégi csapadék).

10. fotó: Varasodás tünetei alma levelén (Fotó: Tüh A. 2026.05.11.)

Szőlőben a nemezes gubacsatka fertőzése tovább terjedt a védelem nélküli tőkéken. Lokálisan, egy-egy ültetvényben tapasztalható még a **tarka szőlómoly** rajzása, de a szokásoshoz képest alacsonyabb egyedszám mellett. Láthatóvá váltak és helyenként már nekrotizálódtak a **feketerothadás** kezdetleges krémszínű levélfoltjai, melyek a betegség ültetvényen belüli jelenlétét jól jelzik. Még nem tapasztalható, de a felmelegedéstől függően valószínűleg a jövő hétre **várható az amerikai szőlőkabóca lárvakelésének kezdete** (11. fotó). Az ültetvények szemlészésének megkezdése javasolt, elsősorban a tőketörzs fattyúhajtásainak illetve a tőketörzshöz közel eső levelek átvizsgálásával!

11. fotó: Az amerikai szőlőkabóca L1-es lárvája (távolról), melyet a levél fonákon kell keresnünk (Fotó: TühA.)

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.